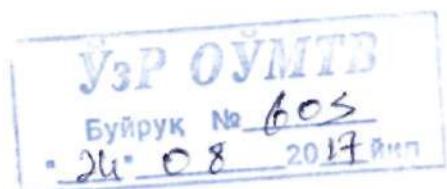

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги**

**5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) мутахассислигининг
малака талаблари**

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим мини Ривожлантириш маркази;
- Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2017 йил «24» 08 даги 603 - сонли буйруги.

3. ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

4. ИЛК БОР КИРИТИЛИШИ

Мазкур малака талаблари Ўзбекистон Республикаси худудида амалда қўлланилишига (амал қилишининг тўхтатилиши) ва унга ўзгартеришлар киритилиш ҳамда расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

	бет
Т/р	
1. <i>5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислигининг умумий таснифи</i>	4
1.1 Кўлланиш соҳаси	4
1.2 <i>5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи</i>	4
2. <i>5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар</i>	6
2.1 Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2. <i>5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари</i>	7
3. <i>5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар</i>	8
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2. Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар	10
3.3. <i>5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассисли ўқув режасидаги юклама ҳајсми</i>	13

1. 5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислигининг умумий таснифи

5A141100 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) таълим йўналиши негизидаги **5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси)** мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи олий таълимнинг таълим дастури амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машгулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан мувоффакиятли ўтган шахсга «магистр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўгрисидаги давлат намунасидағи расмий хужжат(лар) берилади.

Ўкув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даражаси)и 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўкув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўкув режа ва фан дастурини ўзлаштиришининг меъёрий муддати
Мутахассисликнинг ўкув режа ва фан дастури	Магистр	2 йил

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаблари (ОТ МТ) **5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси)** мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ўкув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси **5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси)** мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда ушбу малака талаблари асосида тайёрланган ўкув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқукига эга деб хисобланади.

1.1.3. ОТ МТнинг асосий фойдаланувчилари:

–мазкур таълим соҳасининг магистратура мутахассисликлари бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

–таълим соҳаси магистратура мутахассисликларнинг ўкув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўкув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

–ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

–битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

–олий таълим муассасасини молиялантиришни таъминловчи органлар;

–олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат килувчи ваколатли Давлат органлари;

–таълим соҳаси(таркиби)нинг магистратура мутахассисликлардан бирини ихтиёрий танлаш ҳуқукига эга бўлган бакалаврлар, ота-оналар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги – Олий, малака

ошириш ва қайта тайёрлаш, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахаассислик – гидрометеорологияга оид фанларни ўқитиш; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида, Гидрометеорология илмий-текшириш институтида, Ўзбекистон Республикаси Гидрометеорология хизмати марказида, вилоятлар Гидрометеорология бошқармаларида фаолият кўрсатиш; гидрометеорология обсерваториялари, станциялари, постлари, лабораторияларида комплекс гидрометеорологик кузатишларни ташкил этиш; Табиатдан фойдаланиш давлат қўмитаси, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, уларнинг бўлимлари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимидағи ташкилотлар, турли шаклдаги мулк, саноат ва бизнес ташкилотларида гидрометеорологик масалаларни ечиш.

Мутахаассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳасида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) мутахаассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- фанлар академияси ва тармоқ илмий-текшириш институтлари ҳамда олий ўкув юртларининг илмий-тадқиқот бўлимлари;
- мос касб-хунар коллежлари ва олий таълим муассасаларида педагогик фаолият;
- илмий, техникавий ва технологик масалалар билан боғлиқ академик, илмий тадқиқот ва муассаса ташкилотлари;
- қайта тайёрлаш ва малака ошириш таълим тизими муассасалари;
- гидрологик кузатиш пунктларини ташкил этиш, уларни жиҳозлаш, гидрологик кузатишларни олиб бориш, кузатиш маълумотларини тўплаш, уларни бирламчи қайта ишлаш, умумлаштириш;
- сув ресурсларининг ҳудудий тақсимланиши, трансчегарашиб дарёлар сув ресурсларидан фойдаланиш, гидрологик районлаштириш;
- ишлаб чиқаришдаги технологик жараёнлар;
- турли мулкчилик шаклидаги ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш корхоналари;
- ташкилий-бошқарув объектлари;
- табиий сув ресурсларни баҳолаш ва улардан самарали фойдаланиш жараёнлари;
- меъёрий-хуқукий хужжатлар.

Мутахаассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.3. Мутахаассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий-тадқиқот фаолияти;
- ташкилий-бошқарув фаолияти;
- меъёрий-методик фаолият;
- олий, малака ошири ва, қайта тайёрлаши таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият бўйнаган тартибда);
- турли хизматлар кўрсатиш кабиларни ўз ичига олади.

Мутахаассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Магистр тайёрланадиган касбий фаолиятнинг муайян турлари таълим жараёнининг манбаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аникланади.

1.2.4. 5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) мутахаассислиги бўйича магистрларининг касбий мослашув имкониятлари:

5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) мутахаассислиги битирувчилари

кадрларни қайта тайёрлаш ва улар малакасини ошириш тизимида кўшимча касб таълимини олиши мумкин.

Шунингдек, магистрлар касбий мосланув имкониятларидан келиб чиқкан ҳолда кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолиятларини ташкил этиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари:

Магистратура битирувчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасаларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда катта илмий ходим-изланувчи ва мустакил тадқиқотчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

2. 5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

– илмий дунёкарапга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши;

– ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳдил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

– миллий маънавий ва умуминсоний қадриятлар бўйича ўз нуктаи-назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий ғоянинг назарий асосларни англаган ҳолда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт қуриш” бош ғоясининг моҳиятини ҳамда унинг асосий ғоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;

– табиат ва жамиятда юз бераётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий қиёфаси ҳақида билимларга эга бўлиши, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятида ҳамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;

– шахснинг инсон, жамият, атроф-мухиттга бўлган муносабатини тартибга солувчи хукуқий ва ахлоқий меъёрларни касбий фаолиятида қўллай олиши;

– янги билимларни мустакил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;

– ўзининг индивидуал билимларига таянган ҳолда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳдил қилиши;

– ўз фаолиятида меъёрий-хукуқий хужжатлардан фойдалана билиши;

– фикрлап маданияти, муайян тафаккур услугига, оғзаки ва ёзма нутқни аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;

– ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиши ва таҳдил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;

– илмий фаолияти натижаларини ҳис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулиятга эга бўлиши;

– касбий фаолиятда ўзлаштирилган фанларнинг асосий конунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;

– хорижий тиллардан бирини илмий мулокот ва касбий малака алмашини воситаси сифатида сўзланув даражасида эгаллаган бўлиши;

– ахборотни тўплани, саклаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиши усусларини эгаллаши;

– ўзининг касбий фаолиятида асосли мустакил қарорлар қабул қила билиши;

– ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлап малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши;

– бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англиш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишилдининг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;
- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши;
- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаши;
- патент олиш учун меъёрий иш хужжатлар тайёрлай олиши;
- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши лозим.

Магистр:

- мутахассисликлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- мутахассисликлари доирасида танланган мутахассислик бўйича олий таълим муассасаларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда катта илмий ходим-изланувчи ва мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги бўйича магистрларнинг қасбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Илмий - тадқиқот фаолиятида:

- Мамлакатимиз ва чет элларда ҳосил қилинган илгор тажрибаларни инобатта олган ҳолда, мутахассисликка оид янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ва илмий-тадқиқот лойиҳаларини ўрганиш, таҳлил қилиш ва умумлаштириши;
- мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиши;
- гидрологиянинг илмий ва амалий масалаларини ечиш учун янги технологияларни ва дастурлар пакетларини кўллаши;
- гидрология соҳасида ўтказилаётган илмий-тадқиқот лойиҳалари бўйича моделлар, алгоритмлар, методлар, дастурий ечимлар, инструментал воситаларни тадқиқот килиш ва ишлаб чикиш;
- намунавий методикалар ва бошқалар бўйича экспериментал тадқиқотларни ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бериси;
- гидрология ва сув ресурсларидан фойдаланишга оид илмий-техникавий хисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чикиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чикиш, реферат ва библиографияларни тузиши;
- илмий семинарлар, илмий конференциялар ишида иштирок этиши;
- илмий-техникавий мавзуларга мос журналларга мақолалар тайёрлаш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Ташкилий-бошқарув фаолияти:

- лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа командасини бошқариш;
- ижрочилар ва илмий тадқиқот жамоаси ишини ташкил қилиш ва бошқариш;
- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш;
- қабул қилинаётган қарорларни миқдорий ва сифат бўйича баҳолаш, илмий ютукларни кўллай олиш;
- e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоратив ўқитишини ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш;
- ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқарини жараёнларини ишлаб чиқиш ва

тадбиқ килиш;

- ишлаб чиқариш жараёнларини амалга оширип учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;
- замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан бўглиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолашиб усуллари ва механизмларини ишлаб чикиш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш.
- таълим соҳасида давлат таълим стандартларини ишлаб чикиш қобилиятга эга бўлиши лозим.

Меъёрий-методик фаолият:

- узлуксиз таълим тизимининг ДТС, Давлат талаблари ва бошқа ўкув-меъёрий хужжатларни ишлаб чиқиш қобилиятга эга бўлиши лозим.

Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлап таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда):

- ўкув фанларини ўқитиш методикасини эгаллаш;
- электрон ўқитиш усулларини эгаллаш;
- олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини ўtkазиш;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб, ностандарт ўкув машғулотларини ўtkазиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўtkазиш учун зарур бўлган ўкув-методик хужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириш;
- ўқитилаётган фан бўйича ўкув машғулотларни ўtkазиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш;
- мустақил таълим ва ижодий қилирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги турли усуллар, воситалар ва бошқа соҳаларда ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш;
- узлуксиз таълим тизимининг ДТС, Давлат талаблари ва бошқа ўкув-меъёрий хужжатларни ишлаб чиқиш қобилиятга эга бўлиши лозим.

- магистр ихтисослигига мос мавзулардаги лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гурухларида иштирокчи сифатида қатнашиш;

Турли хизматлар кўреатиши:

- аҳоли ва халқ ҳўжалиги обьектларини хавфли гидрологик ҳодисалардан олдиндан огоҳлантириш тизими;
- сув ресурсларини муҳофаза қилиш тизими;
- ихтисосликка мос мавзулардаги лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гурухларида иштирокчи сифатида қатнашиш;
- пуллик таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга ошириш;
- ихтисосликка мос мавзу бўйича турли хизматларни кўрсатиш қобилиятга эга бўлиши лозим.

**3. 5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) магистратура
мутахассислиги ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган
умумий талаблар**

Магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фанлар дастурлари бакалавриат таълим йўналишининг ўкув режаси ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик

таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабалар томонидан куйидаги мажбурий блоклар ўзлаштирилишини назарда тутиши зарур:

умумметодологик фанлар;
мутахассислик фанлари;
илмий фаолият.

Ўкув режа ва фанлар дастурлари мажбурий ўкув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши лозим.

Талабаларнинг ўкув режа ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишида ОТМ республика иқтисодиёти ва ижтимоий тармоклари, бошқарув ва хўжалик юритиши субъектлари учун фундаментал, айниқса, юқори ва инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўникмаларга эга бўлган кадрлар эҳтиёжини ҳамда узвийлик ва узлуксизлик тамойилларини ҳисобга олиши керак.

ОТМлар ўкув режа ва фан дастурини фан, таълим, техника, маданият, санъат, иқтисодиёт, технология ва ижтимоий соҳа ривожланишини ҳисобга олган ҳолда мунтазам равишда янгилаб туриши лозим.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чиқишида ОТМ томонидан битирувчиларнинг умуммаданий компетенцияларини (ижтимоий ўзаро таъсир, ўз-ўзини ташкил қилиш ва бошқариш, тизимиш-фаолият тавсифидаги компетенцияларни) шакллантиришдаги имкониятлари аниқланган бўлиши керак. ОТМ ўзининг ижтимоий-маданий мухитини шакллантиришга, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни яратишга масъул.

ОТМ ўкув жараёнини ижтимоий-тарбиявий ривожлантиришга, талабаларнинг ижтимоий ташкилотлар ишида, спорт ва ижодий тўғаракларда, магистрларнинг илмий жамиятларида иштирокига кўмаклашиши лозим.

Компетентли ёндашувни амалга ошириш, ўкув жараёни машғулотларини ташкил этишда фаол ва интерфаол (компьютер симуляторлари, ишибилармонлар ўйини, муайян вазиятларни кўриб чиқиш ва х.к.) шаклларни ўтказиши, талабаларнинг касбий кўникмаларини шакллантириш ва ривожлантириш мақсадида аудиториядан ташкири иш билан биргалиқда жаҳон педагогик амалиётида кўлланиладиган замонавий педагогик технологиялар, ўқитишнинг самарали стратегиялари, методлари ва услубларини кенг кўллашни назарда тутиши керак.

Фанларнинг ўкув дастурини шакллантиришида ОТМ талабаларининг ҳукуқлари ва мажбуриятлари билан таништиришга, талабалар учун танлов фан (модул, курс) лари мажбурий эканлигини тушунтириши керак.

Талабаларда билим, амалий малака ва кўникмаларни тўлиқ шакллантириш учун ОТМ ўкув режа ва фан дастури ўкув фанлари (модуллари) бўйича лаборатория ишлари ва амалий машгулотларни қамраб олиши керак.

Магистратура мутахассислиги ўкув режасига мувофиқ равишида якуний давлат аттестацияси ва магистрлик диссертациясининг химояси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Умумметодологик фанлар блоки:

миллий гоя ва ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг боғлиқлигини ва унинг асосий мақсадларини англаши;

тадқиқот жараёнини тавсифлаш, холосаларни таърифлаш ва олинган натижаларни баҳолаш, эмпирик ва назарий тадқиқот усусларини фарқлаш, кенгайтирилган тадқиқот режасини ишлаб чиқиш, фундаментал, амалий, инновацион лойиҳаларнинг бир-биридан фарқини билиши;

таълимга технологик ёндашув, ўкув мақсадларини аниқлаштириши, педагогик фаолиятни оқилона режалаштириши ва ташкил этиши;

ахборот тизимларини ташкил этиши ва бошкариши;
нутқинг коммуникатив сифатли бўлишини таъминлаши;
амалдаги конунчилик нормаларини қўллаш орқали ҳукукий масалалаларни ҳал килиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг магистратура мутахассисликлари ўкув режаларидағи умумметодологик фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Мутахассислик фанлари блоки:

дарёлар, кўллар, сув омборлари, музликлар, ер ости сувлари, боткокликлар шакланишининг гидрологик қонуниятларини ва уларнинг ўзаро алоқадорлигини билиши;

дарёлар, кўллар, сув омборлари ва музликларда гидрологик кузатиш тармоқларини ташкил этиш;

дарёлар, кўллар ва сув омборларига оид гидрологик ҳисоблашларда математик моделлаштириш усусларини кўллаш;

дарёлар, кўллар ва сув омборларини муҳофаза килишида замонавий гидрологик ёндашувларни ташкил этиш;

магистратура мутахассислиги бўйича назарий ва амалий билимларни, укув ва кўникмаларни шакллантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдаланиш кўникмаларини ривожлантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш, касб фаолиятининг кўзланган натижаларига эришишда жараёнларни моделлаштириши ва тизимли ёндашиш борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминлаши керак.

Илмий фаолият блоки илмий тадқиқотлар методологияси ўзлаштирилишини, талабалар томонидан ихтисослашган илмий ва таълим муассасаларида илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Танлов фанлари:

Танлов айлари таркиби ва мазмуни соҳа бўйича республика ҳамда хориждаги етакчи мутахассис-олимларнинг муаллифлик курслари ва муаммоли маърузалари асосида, шунингдек, фан, иқтисодиёт, техника ва технологияларнинг замонавий ютуклари, кадрлар буюртмачилари асосида шакллантирилади.

Курс ишига қўйиладиган талаблар

Курс иши мавзулари маъсул кафедра қарори билан мутахассислик фанлари доирасида белгиланиб мазкур фан бўйича олинган билимларни бойитишга хизмат қилиши керак.

3.2. Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар:

Илмий фаолият: илмий-тадқиқот ва илмий педагогик ишлар бажарилишини, магистрлик диссертациясини тайёрлашни назарда тутиши лозим.

Илмий-тадқиқот ишига бўлган талаблар

Илмий-тадқиқот иши ОТМнинг илмий-тадқиқот лабораторияларида, академик ва соҳа илмий-тадқиқот институтларида, корхона ва ташкилотларнинг тадқиқот бўлинмаларида ўтказилади.

Илмий-тадқиқот (ёки илмий-техникавий) ишларни таълим муассасаларида, илмий марказларда, чет эл мамлакатларининг корхоналари ва ташкилотларида икки тарафлама ёки бошка битимлар асосида ўтказишга рухсат этилади.

Илмий-тадқиқот ишининг хажми, ташкилий ва илмий-методик таъминланиши кадрлар буюртмачиларининг талабларини ҳисобга олган ҳолда кадрлар тайёрловчи кафедра томонидан ишланган дастурда белгиланади.

Илмий-тадқиқот иши:

- магистратура мутахассислиги бўйича обьектлар ва жараёнларининг намунавий моделлари ва уларни тадқиқот қилиш методикаларини ўрганиш;
- экспериментал тадқиқотларни бажаришда қўлланиладиган стендлар, замонавий аппаратуралар ва бошқа жиҳозларни ўрганиш ва баён қилиш;
- ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотларни ўтказиш;
- экспериментал тадқиқотлар натижаларига ишлов бериш, уларни таҳлил қилиш ва акс эттириш, хулосалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш, тавсияларни ишлаб чикиш;
- амалий дастурлар пакети ва маълумотлар базаларини тузиш;
- мустақил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўникмаларини шакллантириш;
- фан, техника ва технологиянинг энг янги ютуқларига асосланган ахборот базаларини қўллай билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланишини назарда тутади

Илмий-педагогик ишга бўлган талаблар

Илмий-педагогик иш, ОТМ ҳамда малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида ўтказилади. Шунингдек, мутахассислигига мос ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасасида ҳам ўтказилиши мумкин. Илмий-педагогик иш икки тарафлама ва бошқа битимлар асосида хориж мамлакатлари олий таълим муассасаларида ҳам ўтказилиши мумкин.

Илмий-педагогик иш:

- замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўкув-тарбияиўларининг интерактив усусларидан фойдаланган ҳолда педагогик фаолият маҳорати ва кўникмаларини шакллантириш;
- ўкув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш, укув ва кўникмаларини ҳосил қилиши лозим;

Шунингдек:

- маҳсус фанлар бўйича машғулотларнинг ҳар хил турлари: маъruzалар, лаборатория ишлари, амалий ва бошқа машғулотларни ўтказиш бўйича стажировка;
- маъруза матнлари ва машғулотларни ўтказиш режаларини тузиш;
- янги педагогик ва ахборот технологияларни ўрганиш ва қўллаш;
- талабалар билимини баҳолашда рейтинг-назорат тизимини қўллаш;
- талабалар мустақил ишини ташкилий ва ўкув-методик таъминлашни ўрганиш;
- услубий кўрсатмаларни тузиш;
- тарбиявий ишларни ўтказишни назарда тутади.

Илмий амалиётiga бўлган талаблар

Илмий амалиёти зарур бўлган назарий билим асосида амалий кўникмаларни эгаллаш мақсадида илмий-такиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш жараёнда, мутахассислик соҳасига мос бўлган жойларда ўтказилади ва қуйидагиларни:

- кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва кадрлар тайёрлаш миллий модели гояси ва мазмуни асосида амалга оширишни;
- касбий фаолият бўйича барча турдаги кўникма ва малакаларни ўрганиш, дидактика ва амалиётга боғлиқ шароитларда татбиқ қилишни;
- касбий фаолият давомида амалга ошириладиган жараёнларда иштрок этиш ҳамда ўз устида ишланиши;
- мутахассисликка доир барча воситалар, усуслар ва замонавий технологияларни чукур ўрганиш ва амалиётда мустақил қўллай олишни;
- мутахассислик бўйича амалиётда қўлланиладиган барча турдаги хужжатларни замон талабларига асосан юритишни;
- мутахассислик соҳаси бўйича тармоқ илмий-тадқиқот муассасалари фаолияти билан танишишни;

- илмий-тақиқот ишини режалаштириш ва уни амалга ошириш усулларини танлашни;
- тадқиқот натижаларини таҳлил қилиш ва умумлаштириш услубларини;
- тадқиқотларда замонавий ахборот коммуникация воситаларидан фойдаланишни;
- касбий фаолиятнинг илмий, ижтимоий-иктисодий, маданий-маърифий, ишлаб чиқариш ва бошқа соҳаларида фаол иштирок этишини назарда тутади.

Илмий амалиёт илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини бажариш жараёнида амалга оширилади.

Стажировка.

Стажировка магистратура мутахассислиги бўйича мақсадли касбий таълим ўкув режа ва дастурларини ўзлаштириш, магистратура талабаларида илмий-тадқиқот компетенцияларини шакллантириш, таълимни фан ва ишлаб чиқариши билан интеграциясини ривожлантириш йўли орқали магистрлар энг янги илмий-техник ривожланишдаги ютуқлар ҳамда иктисод, фан, техника, маданият ва соғлиқни сақлаш тармоқларидаги замонавий техника ва технологиялар базасида илмий тадқиқот ишлари, такозо этганда индивидуал илмий изланиш ва тажриба-синовларни ўtkазиш мақсадида ташкил этилади.

Стажировка:

- илмий тадқиқот олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чукурлаштириши;
- замонавий гидрологик ўлчов асбоблари ва қурилмаларининг кўлланилиши билан таништириши;
- амалий касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларни шакллантириши;
- касбга самарали мослашувни таъминлаши лозим.

Бунда стажировкага йўлланган магистратура талабаси ўкув жараёни жадвалини индивидуал график асосида бажариши кўзда тутилади. Стажировкани ташкил этиши тартиб-коидалари амалдаги норматив-хукукий хужжат (Низом) асосида олиб борилади.

Магистрлик диссертациясига бўлган талаблар

Магистрлик диссертацияси мавзулари соҳанинг ривожланиш истиқболи ва фан, таълим, техника, технология, иктисодиётдаги замонавий ютуклар ҳамда кадрлар буюртмачиларининг талабларини ҳисобга олган ҳолда олий таълим муассасасининг мутахассислар тайёрловчи кафедраси томонидан белгиланади.

Магистрлик диссертацияси мавзусини танлаш ва илмий раҳбарни тайинлаш биринчи ўкув йилининг биринчи икки ойи давомида амалга оширилади. Ишнинг бажарилиши мос мутахассислик бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият кўрсатувчи илмий даража ва илмий унвонга эга бўлган ўқитувчи илмий раҳбарлигида бажарилади. Илмий маслаҳатчилар сифатида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари, конструкторлик бюоролари ҳамда ишлаб чиқаришининг юқори малакали мутахассислари таклиф қилиниши мумкин.

Магистрлик диссертациясининг мазмуни *тизимлаштирилган кўринишда* илмий-тадқиқот (ёки илмий-техникавий ечим) нинг дастлабки асосларини, унинг бажарилиб боришини ва олинган натижаларини қайд қилиши керак. Бунда илмий асослар (ёки илмий-техникавий ечимлар) ҳар тарафлама таҳлил қилиниши, мавжуд мукобил варианtlарда кўриб чиқилиши ва улардан бирининг танланишига асосланиши лозим.

Магистрлик диссертацияси натижалари бўйича олинган маълумотни матн ёки кўргазмали материал кўринишида мустаҳкамланади, унда муаллиф томонидан мавзунинг назарий ёки амалий аҳамияти исботланади. Матн ва кўргазмали материал ҳажми ва мазмунининг тавсифи магистрлик диссертацияси мавзусининг йўналиши (илмий ёки илмий-техникавий) ва мутахассислар буюртмачилари талабларига боғлиқ ҳолда мутахассислар тайёрловчи кафедра томонидан белгиланади.

Белгиланган муддатда бажарилган магистрлик диссертацияси Давлат аттестацияси комиссиясига: илмий раҳбар холосаси, соҳа бўйича илмий ходим ёки мутахассиснинг

тапиқи тақризи ва мос мутахассисликнинг магистр таълим дастури бўйича шахсий режа бажарилганилиги ҳақидаги маълумотнома билан бирга тақдим этилиши лозим.

Магистрлик диссертацияси Давлат аттестация комиссияси ва жамоа олдида очик химоя килинади.

3.3. 5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) магистратура мутахассислиги ўкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўкув ишларини ўз ичига олган ўкув юкламасининг энг юкори ҳажми ҳафтасига 54 соат килиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўкиш шакли аудитория машғулотларининг энг юкори ҳажми ҳафтасига - 36 соат қилиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустақил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралиқ ва якуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўкув даври учун ҳафталик ўкув юкламалардан келиб чиккан ҳолда белгиланади.

Магистратура мутахассисликларининг ўкув режалари ва фанлар дастури мазмуни олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг бирламчи ва бошлангич босқичи сифатида мутахассислик бўйича чукур фундаментал ва амалий билимлар беришни кўзда туттган ҳолда шакллантирилади.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўтказилаётган машғулотларининг улуши дастурнинг асосий мақсади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмуни билан аникланади. Талабаларнинг академик гурухлари учун маъзуза соатлари ҳажми аудитория вақтининг 50 фойизидан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камидаги 20 фойизи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустақил таълим тарзидаги ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўкув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Магистратура мутахассисликлари унинг ўкув режаларига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқишининг норматив муддати 2 йил бўлганда ўкув жараёни 100 хафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият	78 хафта
Аттестациялар	6 хафта
Таътиллар	16 хафта
Жами	100 хафта

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир катор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустақил таълими кўзда тутилади.

Ўқиши даврининг умумий ҳажми куйидагича тақсимланиши зарур:

назарий таълим - 25 - 30%;

аттестация - 4 - 7%;

таътиллар - 13 - 16%;

илмий фаолият - 50 - 55%.

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва куйидагиларга бўлинади:

илмий тадқикот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш-70-75%;

илмий-педагогик иш ва илмий амалиёти - 25 - 30%.

Назарий таълим ҳажми магистратура мутахассислигига қараб куйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича тақсимланади:

умумметодологик фанлар - 25 - 30%;

мутахассислик фанлари - 40 - 55%;

танлов фанлари - 15 - 30%.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7
ОКС

Гурӯҳ

Таяинч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўниалиши,kasbий фаолият обьекти, каасбий фаолият жабхаси, магистрантнинг асосий ўкув режа ва фан дастури (магистрант дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, илмий-тадқикот, гидрология, сув ҳавзалари, қуруқлиқдаги сувлар, дарёлар, кўллар, сув омборлари, музликлар, қорқоплами, ер ости сувлари, ботқоқликлар, гидрологик режим, гидрологик кузатишлар, гидрометрик маълумотлар, дарё оқими, иклиний омиллар, дарёларнинг тўйиниши манбалари, дарёлар сув режимининг даврлари, тўлинсув даври, кам сувли давр, тошқин даври, сел тошқинлари, очиқ ўзанлар гидравликаси, муҳандислик гидрологияси, сугориладиган ерлар гидрологияси, сув хўжалиги, гидрологик ҳисоблашлар, гидрологик жараёнларни математик моделлаштириш, гидрологик прогнозлар, вегетация даври оқимини прогнозланш, қуруқлик сувлари мониторинги, сув ресурслари мухофазаси, сув ресурсларидан самарали фойдаланиш.

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим
муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари**

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги

Олий ва ўрта маҳсус, қасб-хунар таълимини

Ривожлантириш маркази

Директор

проф. Б.Ҳ.Рахимов

2017 йил «16 » 08

М.Ӯ.

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети

Ректор Султанов проф. А.А.Марахимов

2017 йил «16 » 08

М.Ӯ.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Фавқулотда Вазиятлар

Вазирлиги хузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази

Бош директор Мурзаков проф. В.Е.Чуб

2017 йил «16 » 08

М.Ӯ.

Самарканд Давлат университети

Ректор Холмуродов проф. Р.И.Холмуродов

2017 йил «16 » 08

М.Ӯ.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш

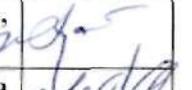
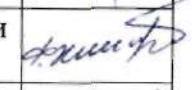
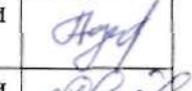
муҳандислари институти

Ректор Мурзаков проф. Ў.П.Умарзаков

2017 йил «16 » 08

М.Ӯ.

**Ўзбекистон Миллий университети 5141100 – Гидрология (куруқлик гидрологияси)
бакалавриат таълим йўналиши, 5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси)
магистратура мутахассислигии бўйича малака талаблари ва ўкув режасини ишлаб
чиқувчи Ишчи гурӯҳ таркиби**

T/ P	Ишчи гурӯҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва уйони, иш жойи	Имзо
1	Э.Э.Игамбердиев	Ўзбекистон Миллий университети Геология ва география факультети декани	
		Аъзолари:	
2	И.Ҳайдаров	ЎзМУ ўкув - услубий бошқарма бошлиги, ф.-м.ф.н., доцент	
3	М.Болтаев	ЎзМУ Геология ва география ўкув ишлари бўйича декан ўринбосари.	
4	Ф.Ҳ.Ҳикматов	ЎзМУ Гидрология ва гидрогеология кафедраси мудири, г.ф.д., профессор	
5	Б.Е.Аденбаев	ЎзМУ Гидрология ва гидрогеология кафедраси доценти, г.ф.н.	
6	F.X.Юнусов	ЎзМУ Гидрология ва гидрогеология кафедраси доценти, г.ф.н.	

М.Ў.

Ректор

А.Р.Марахимов

Биринчি проректор

И.Рахматуллаев

Декан

Э.Э.Игамбердиев

Ўзбекистон Миллий университети 5141100 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим йўналиши, 5А141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) магистратура мутахассислигии бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари мазмуни бўйича ишчи гурӯҳнинг келишув варақаси

№	Ишчи гурӯҳ раиси ва аъзолари	Аъзоларнинг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1	Раис	Э.Э.Игамбердиев	Ўзбекистон Миллий университети Геология ва география факультети декани	
	Аъзолар:			
2	Аъзо	И.Хайдаров	ЎзМУ ўқув - услугубий бошқарма бошлиғи, ф.-м.ф.н., доцент	
3	Аъзо	М.Болтаев	ЎзМУ Геология ва география ўқув ишлари бўйича декан ўринбосари.	
4	Аъзо	Ф.Х.Хикматов	ЎзМУ Гидрология ва гидрогеология кафедраси мудири, г.ф.д., профессор	
5	Аъзо	Б.Е.Аденбаев	ЎзМУ Гидрология ва гидрогеология кафедраси доценти, г.ф.н.	
6	Аъзо	F.X.Юнусов	ЎзМУ Гидрология ва гидрогеология кафедраси доценти, г.ф.н.	

Ректор

Ўқув ишлари бўйича проректор

Ўқув - услугубий бошқарма бошлиғи

Декан

А.Р.Марахимов

И.Рахматуллаев

И.Хайдаров

Э.Э.Игамбердиев

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети магистратура мутахассисликлари учун янгидан яратиладиган малака талабарига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятоарига кўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари

Магистратура мутахассислиги шифри	номи	Магистратура мутахассисликлари учун янгидан яратиладиган малака талабарига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг магистратура мутахассислиги битирувчилари касбий фаолиятларига кўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари
5A141101	Гидрология (куруқлик гидрологияси)	<p>Касбий фаолият соҳалари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш; - ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахаассислик гидрометеорологияга оид фанларни ўқитиш; - Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида, Гидрометеорология илмий-текшириш институтида, Ўзбекистон Республикаси Гидрометеорология хизмати марказида, вилоятлар Гидрометеорология бошқармаларида фаолият кўрсатиш; гидрометеорология обсерваториялари, станциялари, постлари, лабораторияларида комплекс гидрометеорологик кузатишларни ташкил этиш; - Табиатдан фойдаланиш давлат қўмитаси, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, уларнинг бўлимлари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимидағи ташкилотлар, турли шаклдаги мулк, саноат ва бизнес ташкилотларида гидрометеорологик масалаларни ечиш. <p>Касбий фаолиятнинг объектлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фанлар академияси ва тармоқ илмий-текшириш институтлари ҳамда олий ўкув юртларининг илмий-тадқиқот бўлимлари; - мос касб-хунар коллежлари ва олий таълим муассасаларида педагогик фаолият; - илмий, техникавий ва технологик масалалар билан боғлиқ академик, илмий тадқиқот ва муассаса ташкилотлари; - қайта тайёрлаш ва малака ошириш таълим тизими муассасалари; - гидрологик кузатиш пунктларини ташкил этиш, уларни жиҳозлаш, гидрологик кузатишларни олиб бориш, кузатиш маълумотларини тўплаш, уларни бирламчи қайта ишлаш, умумлаштириш; - сув ресурсларининг худудий тақсимланиши, трансчегаравий дарёлар сув ресурсларидан фойдаланиш, гидрологик районлаштириш; - ишлаб чиқаришдаги технологик жараёнлар; - турли мулкчилик шаклидаги ишлаб чиқариш

ва хизмат кўрсатиши корхоналари;

- ташкилий-бошқарув объектлари;
- табиий сув ресурсларни баҳолаш ва улардан самарали фойдаланиш жараёнлари;
- меъёрий-хукукий хужжатларни ўрганиш.

Касбий фаолиятнинг турлари:

- илмий-тадқиқот фаолияти;
- ташкилий-бошқарув фаолияти;
- меъёрий-методик фаолият;
- олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда);
- турли хизматлар кўрсатиши кабиларни ўз ичига олади.

Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:

– илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши;

– ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;

– миллий маънавий ва умуминсоний қадриятлар бўйича ўз нуктаи-назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий ғоянинг назарий асосларни англашган холда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон хаёт куриш” бош ғоясининг моҳиятини ҳамда унинг асосий ғоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;

– табиат ва жамиятда юз бераётган жараён ва ходисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий қиёфаси ҳақида билимларга эга бўлиши, улардан ҳаётда ва касбий фаолиятида ҳамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;

– шахснинг инсон, жамият, атроф-мухитта бўлган муносабатини тартибга солувчи хукукий ва ахлоқий меъёrlарни касбий фаолиятида кўллай олиши;

– янги билимларни мустақил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;

– ўзининг индивидуал билимларига таянган холда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳлил қилиши;

– ўз фаолиятида меъёрий-хукукий хужжатлардан фойдалана билиши;

– фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услугубига, оғзаки ва ёзма нутқни аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;

– ўзлаштирилган билимларни ижоди

	<p>танқидий кўриб чиқиши ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> – илмий фаолияти натижаларини хис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулиятга эга бўлиши; – қасбий фаолиятда ўзлаштирилган фанларнинг асосий конунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши; – хорижий тиллардан бирини илмий мулоқот ва қасбий малака алмашини воситаси сифатида сўзлашув даражасида эгаллаган бўлиши; – ахборотни тўпланиш, саклаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаши; – ўзининг қасбий фаолиятида асосли мустакил карорлар қабул қила билиши; – ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши; – бугуиги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англани, ахборот хавфесизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши; – интернет тармоғидан ахборотларни олиш, саклаш, кайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқарини воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши; – педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши; – таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши; – илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойихаларда иштирок этиш учун лойиха тайёрлаши; – патент олиш учун меъёрий иш ҳужжатлар тайёрлай олиши; – давлат, подавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойихаларда иштирок этиш учун лойиха тайёрланш малакаларига эга бўлиши лозим.
--	--

ТИҚҲММИ қошидаги Ирригация ва
сув муаммолари институти илмий котиби, т.ф.н.

 Д.Т.Палуанов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг
2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси
Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги
2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда
Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини
таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган
вазифаларни амалга ошириш учун амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари
Классификатори”даги таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича
Ўзбекистон Миллий университетида ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларининг
кадрлар буюртмачилари ва турдош ОТМлари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

«16» июль 2017 й.

Тошкент ш.

ҚАТИНАШДИЛАР: Э.Э.Игамбердиев – ЎзМУ Геология ва география факультети декани
- раис, Д.Толипов – ЎзМУ ўкув-услубий бошқарма бошлиги муовини, Р.И.Халмурадов – СамДУ
ректори, Ў.П.Умурзаков – ТИҚҲММИ ректори, Б.Э.Нишонов – ЎзР ФВВ хузуридаги
Гидрометеорология хизмати маркази директорининг биринчи ўринбосари, (жами, 18 киши).

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг
2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси
Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги
2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий
таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш
бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифаларни амалга
oshiриш ва ижросини таъминлаш максадида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари
Классификатори”даги 5140700-Гидрометеорология, 5141100-Гидрология (куруқлик гидрологияси)
таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги магистратура мутахассисликларини малака
талаблари ва ўкув режалари мухокамаси:

Таълим йўналишлари:

1. 5140700-Гидрометеорология.
2. 5141100-Гидрология (куруқлик гидрологияси).

Магистратура мутахассисликлари:

1. 5A140701 – Метеорология, иклимишнослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиш);
2. 5A140702 – Гидрометеорология (кўллар ва сув омборлари).
3. 5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси).

Мажлисни ЎзМУ Геология ва география факультети декапи Э.Э.Игамбердиев очди ва
йигилганларни кун тартиби билан таништирди. Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан сўз
Д.О.Талиповга берилди. Кенгаш аъзоси, ЎзМУ ўкув-услубий бошқарма бошлиги муовини
Д.О.Талипов Мирзо Улугбек номидаги ЎзМУда тайёрланган таълим йўналишлари ва
магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳакида гапириди:

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат
кенгашининг Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим
тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 5 майдаги
“2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга кабул
килиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли ва 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш
сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш
чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарорларида белгиланган вазифалар ҳамда
Вазирликнинг 2017 йил: 30 майдаги “2017-2018 ўкув йили учун ўкув режа ва фан дастурларини
тайёрлаш тўғрисида”ги 356-сонли; 5 июндаги “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017
йил 1 июндаги “Фавқулотда вазиятларни огохлантириш, бартараф этиш тизими самарадорлигини
тубдан ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-5066-сонли Фармони, 2017 ил 2
июндаги Ўзбекистон Республикаси Фавқулотда вазиятлар вазирлиги фаолиятини янада
такомиллаштириш бўйича ташкилий тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3029-сонли қарори, 2017 йил 2

июндаги “Аҳоли ва ҳудудларни фавқулотда вазиятлардан муҳофаза соҳасида мутахассислар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлар тўғрисидаг”ги ПҚ-3030-сонли карори ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 2 июндаги №05/1-1248-сон топшириги ижроси тўғрисида”ги 371-сонли; 19 июндаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га ўзгариши ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 407-сонли; 10 июлдаги “Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институтида 2017 йил 18 июнь куни ўтказилган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 24 майдаги “Қишлоқ ва сув хўжалиги соҳалари учун мухандис-техник кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3003-сон Қарорининг ижросини таъминлаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар ва навбатдаги вазифалар тўғрисида”ги 460-сонли буйруқларининг ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гурӯҳ профессор-ўқитувчилари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари учун янги талаблар асосида ўкув режалар ва МТларини ишлаб чиқиши белгиланган. Мазкур ўкув режалар ва МТларининг аввалигисидан асосий фарки назорат таълим соатлари қискартирилиб, илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш учун белгиланган соатлар кўпайтирилган.

Ушбу МТ ва ўкув режаларини ишлаб чиқишида кадрлар буюртмачилари, турдош ОТМ, Гидрометеорология илмий-текшириш институти ва бошқа буюртмачиларнинг маъсул ходимлари билан маслаҳатлашиб ҳамда хорижий нуфузли ОТМ лар ўкув режалари, дастурларини ўрганиш асосида, хорижий тажрибалар имкон доирасида инобатга олинди. Шу йўналишлар ва уларнинг негизидаги магистратура мутахассисликлари бўйича яратилган МТлари ва ўкув режалари билан яқиндан танишиб, физика ва астрономия йўналишлари ҳамда уларнинг негизидаги магистратура мутахассисликларининг МТ ва ўкув режалари яратилди. Бунда ЎзР олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторидаги 5140700-Гидрометеорология таълим йўналиши ҳамда унинг негизидаги магистратура мутахассисликлари бўйича, 5141100-Гидрология (куруқлик гидрологияси) таълим йўналиши ҳамда унинг негизидаги магистратура мутахассислиги бўйича МТ ва ўкув режалар ишлаб чиқилди.

МТ ларидаги ҳар бир фан бўйича талабалар билиши керак бўлган билимлар, кўнималар алоҳида кўрсатилган. Яна бир янгилик - барча йўналиш ва мутахассисликларга малакавий амалиёт киритилган. Магистрларнинг илмий-педагогик фаолиятига ажратилган соатларда ҳам ўз навбатида ўзгаришлар бўлди.

Барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича умумий талаблар ҳам тайёрланди.

Мана ҳар бир йўналиш ва мутахассисликлар бўйича тайёрланган МТ, намунавий ўкув режалари, булар билан танишиб ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингиз мумкин. Саволлар бўлса марҳамат:

Э.Э.Игамбердиев: Асосий ўзгаришлар, янгиликлар айтиб ўтилди, кимда қандай фикрлар бор. Биз МТ ва ўкув режаларнинг электрон нусхаларини беришимиз мумкин. Улар тасдиқлангунга қадар бирор фикрлар бўлса такомиллаштириш имконияти бор.

Савол: Ў.П.Умурзаков (ТИҚҲММИ ректори): Яқинда янги ўкув йили жараёни бошланади, бу МТ лари тасдиқлангунга қадар вақт ўтади, шу вариантни 1 курс учун тадбик этамизи? Гарчи тасдиқланмаган бўлса ҳам МТ ва ўкув режалари университет веб сайтига кўйиш керак.

Д.О.Талипов: Биз албатта Сизларнинг фикр-мулоҳазаларингизни инобатга олиб, МТ ва ўкув режаларини тасдиқка тавсия этамиз, уларнинг электрон нусхалари эса албатта веб сайтига кўйилади.

Савол: Р.И.Халмурадов (СамДУ ректори): МТ ва ўкув режалар янги ўкув йилидан 1-курс магистратура боскичи учун жорий этиладими?

Д.О.Талипов: Ҳа. Магистратура учун ҳам тайёрланган ушбу МТ ва ўкув режалар 2017-2018 ўкув йилидан жорий килинади.

Э.Э.Игамбердиев: Биринчи масала юзасидан кимда қандай фикрлар бўлса марҳамат.

Р.И.Халмурадов (СамДУ ректори): Биз Мирзо Улугбек номидаги ЎзМУда ишлаб чиқилган янги МТ ва ўкув режалар билан танишиб чиқдик. Ушбу МТ ва ўкув режалар таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари хусусиятларидан келиб чиқиб ишлаб чиқилганини таъкидламоқчиман. Мазкур МТ ва ўкув режаларни Вазирлик томонидан тасдиқлангач ўкув жараёнига тадбиқ этиш мумкин, деб хисоблайман.

Б.Э.Нишонов (ЎЗР ФВВ ҳузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази директорининг биринчи ўринбосари): Юкорида айтилган фикрларга кўшилган холда мен ҳам шуну таъкидламокчиманки, биз ЎзМУда ишлаб чиқилган МТ ва ўкув режалари билан танишиб чиқдик. Улар замон ва давр талабларига тўлиқ жавоб беради ҳамда уни таълим жараёнига татбиқ этиш мақсадга мувофиқдир.

Юкорида билдирилган фикрларга асосланиб мажлис қарор қилди.

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети томонидан тайёрланган куйидаги 5140700-Гидрометеорология ва 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги: . 5A140701 – Метеорология, иқтимишнослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиши); 5A140702-Гидрометеорология (кўллар ва сув омборлари), 5A141101 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) магистратура мутахассисликларининг МТ ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”ги, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонуилари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастири”да белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий хужжатларга ҳамда ҳалқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганини инобатга олинисин. Асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирлик, идораларо ҳамда Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишли илмий-тадқиқот институтлари, Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармок ИТИларида экспертизадан ўтказилди.

2. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўкув режаларида турдош ОТМларининг таклиф ва эътиrozлари инобатга олинган.

3. Юкоридагиларга асосланиб, Мирзо Улугбек номидаги ЎзМУда ишлаб чиқилган МТ ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун ОЎМТВ га тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Э.Э.Игамбердиев

Б.Е.Аденбаев

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети
5140700-Гидрометеорология, 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим
йўналишлари ва уларнинг негизидаги магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари
ва ўкув режаларининг ишлаб чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“16” 08 2017 йил

Биз кўйида имзо чекувчилар – Ўзбекистон Миллий университети ректори А.Р.Мараҳимов,
ЎзР ФВВ хузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази директорининг биринчи ўринбосари
Б.Э.Нишонов, Самарқанд давлат университети ректори Р.И.Халмурадов, Тошкент ирригация ва
қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори Ў.П.Умирзаков билан
биргаликда Ўзбекистон Республикаси Президенти ПҚ-2909-сонли 2017 йил 20 апрелдаги “Олий
таълимни янада ривожлантириш” тўғрисидаги қарорининг ижросини таъминлаш мақсадида
Ўзбекистон Миллий университетида ишлаб чиқилган кўйидаги таълим йўналиши ва магистратура
мутахассисликларининг Малака талаблари мазмуни билан танишиб, келишув ҳакида ушбу
далолатномани туздик:

1. 5140700-Гидрометеорология бакалавриат таълим йўналиши ва унинг негизидаги;
2. 5A140701- Метеорология, иклимишунослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиш);
3. 5A140702 – Гидрометеорология (қўллар ва сув омборлари) магистратура
мутахассисликлари;
4. 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим йўналиши ва унинг
негизида;
5. 5A141101 – Гидрология (қуруқлик гидрологияси) магистратура мутахассислиги.

Юқоридаги 5140700-Гидрометеорология, 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси)
бакалавриат таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги магистратура мутахассисликлари
бўйича Малака талаблари ва ўкув режасининг ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари
томонидан кўйилган талаблар инобатга олиниган.

Малака талабларининг қайта ишлаб чиқилишида: фанлар таркиби, уларнинг мазмуни,
маъруза, амалий, лаборатория машғулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг
семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари тўғри
шакллантирилган.

Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқка
тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Миллий университети ректори

А.Р.Мараҳимов

ЎзР ФВВ хузуридаги Гидрометеорология хизмати
маркази директорининг биринчи ўринбосари

Б.Э.Нишонов

Самарқанд давлат университети ректори

Р.И.Халмурадов

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини
механизациялаш муҳандислари институти ректори

Ў.П.Умирзаков

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий таълим йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгашининг
“Математика ва табиий фанлар” ўкув-услубий бирлашмасининг
№ 4 сонли мажлис баёнидан
КЎЧИРМА**

“14” июль 2017 йил

Тошкент ш.

ҚАТНАШДИЛАР: Д.Джумабаев – ЎзМУ проректори, бирлашма раиси, Д.Толипов – бирлашма раиси муовини, И.Хайдаров – ЎзМУ ЎУБ бошлиги, ўкув ишлари бўйича декан муовинлари –11 киши, кафедра мудирлари –17 киши, сифат комиссияси раислари –11 киши, турдош ОТМ вакиллари – ФарДУ, НамДУ, СамДУ, ҚҚДУ, АнДУ, УрДУ ўкув ишлари бўйича проректорлари, Ю.Собирхонова - бирлашма котибаси.

КУН ТАРТИБИ:

1. Малака талаблари ва намунавий ўкув режалар мухокамаси.

Маърузачи: ЎУБ раиси муовини Д.О.Талипов.

ТИНГЛАНДИ: Малака талаблари, намунавий ўкув режалари мухокамаси хусусида Д.О.Талипов маърузаси:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 5 майдаги “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул килиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли ва 27 июндаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарорларида белгиланган вазифалар ҳамда Вазирликнинг 2017 йил: 30 майдаги “2017-2018 ўкув йили учун ўкув режа ва фан дастурларини тайёрлаш тўғрисида”ги 356-сонли; 5 июндаги “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 1 июндаги “Фавқулотда вазиятларни огохлантириш, бартараф этиш тизими самарадорлигини тубдан ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисидаг”ги ПФ-5066-сонли Фармони, 2017 ил 2 июндаги Ўзбекистон Республикаси Фавқулотда вазиятлар вазирлиги фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича ташкилий тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3029-сонли қарори, 2017 йил 2 июндаги “Аҳоли ва худудларни фавқулотда вазиятлардан мухофаза соҳасида мутахассислар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлар тўғрисидаг”ги ПҚ-3030-сонли қарори ҳамда Вазирлар Махкамасининг 2017 йил 2 июндаги №05/1-1248-сон топшириги ижроси тўғрисида”ги 371-сонли; 19 июндаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га ўзgartириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 407-сонли; 10 июлдаги “Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институтида 2017 йил 18 июнь куни ўтказилган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 24 майдаги “Қишлоқ ва сув хўжалиги соҳалари учун мухандис-техник кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3003-сон Қарорининг ижросини таъминлаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар ва навбатдаги вазифалар тўғрисида”ги 460-сонли буйруқларининг ижросини таъминлаш мақсадида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 5140700-Гидрометеорология, 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги магистратура мутахассисликларини малака талаблари (МТ) ва ўкув режалари (ЎР) ишлаб чиқилди. Ушбу МТ ва ўкув режалари Сизларнинг эътиборингизга ҳавола қилинмоқда. Мазкур меъёрий хужжатларни таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича шўйбаларда кўриб чиқиб, ўз фикр мулоҳазаларингизни билдиришингизни сўрайман. Сизларнинг билдирган фикр мулоҳазаларингиз асосида тегишли тузатишлар киритилиб, ЎЗР ОЎМТВ га тасдиқлаш учун топширилади.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. СамДУ проректори: ЎзМУ профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча МТ ҳамда ўкув режалари янги Низомда қўйилган талабларни ўзида тўлалигича акс эттирган ва меъёр талабларига, хорижий нуфузли ОТМларнинг ўкув режаларига, дастурларига, хорижий адабиётлар мавзуларига ижобий жавоб беради. Улар олий таълим мутахассисликлари классификаторига мос равишда мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, тегишли фан бўйича ҳозирги замон талаблари асосидаги чуқур билим ҳамда амалий

кўникмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган барча МТ ва ўкув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. КҚДУ вакили – университет профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча МТ ҳамда ўкув режалари ЎзР Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида» 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига киритиладиган ўзгартириш ва қўшимчалар ҳақида”ги 3-сон қарорида кўйилган талабларни ўзида тўлалигича акс эттирган ва меъёр талабларига тўлик жавоб беради.

3. Ўзбекистон Республикаси ФВВ хузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази директорининг биринчи ўринbosари – малака амалиётининг зарур бўлган назарий билим асосида амалий кўникмаларни эгаллаш максадида илмий-тақиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш жараёнида, мутахассислик соҳасига мос бўлган жойларда ўтказилиши касбий фаолият бўйича барча турдаги билим, малака ва кўникмаларни ўзлаштиришга имкон беради. Шунингдек, ушбу янги МТ ва ўкув режаларда хорижий нуфузли ОТМларнинг ўкув режалари, дастурларини ўрганиш асосида янги фанлар киритилгани ва уларнинг мавзулари замонавий хорижий адабиётлар асосида шакллантирилганиligини алоҳида таъкидламоқчиман.

ЎУБ раиси муовини Д.Толипов – юкоридаги билдирилган фикрларни инобатга олиб, куйидаги МТ ҳамда ўкув режаларини кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этаман:

1	Таълим йўналиши: Гидрометеорология	5140700
	Метеорология, иклимишунослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиш)	5A140701
	Метеорология ва иклимишунослик (фаолият тури бўйича)	5A140702
2	Таълим йўналиши: Гидрология (куруқлик гидрологияси)	5141100
	Гидрология (куруқлик гидрологияси)	5A141101

Юкоридагиларга асосланиб, **ЙИГИЛИШ ҚАРОР ҚИЛДИ:**

1. Турдош ОТМ, ЎзР ФВВ Гидрометеорология хизмати маркази, Гидрометеорология илмий-текшириш институти (ГМИТИ) вакиллари ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда, Ўзбекистон Миллий университетида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан, юкорида номлари келтирилган астрономия таълим йўналиши ва унинг негизидаги магистратура мутахассислигининг Малака талаблари ҳамда ўкув режалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги 3-сонли қарори меъёрлари ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамоиллар асосида ишлаб чиқилган.

2. Ишлаб чиқилган МТ ва ўкув режаларининг лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМ ва манбаатдор вазирликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналарда экспертизадан ўтказилган (“Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” ҳамда мутахассислар “Такризлари” билан расмийлаштирилган ва МТга илова этилган).

3. Янги авлод МТ лари ва ўкув режаларида хорижий нуфузли ОТМларнинг ўкув режалари ва дастурларини ўрганиш асосида янги фанлар киритилган ва уларнинг мавзулари замонавий хорижий адабиётлар асосида шакллантирилган.

4. Мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар МТ ва ўкув режаларининг охирги лойиҳаларини ишлаб чиқишда инобатга олинган.

5. Ишлаб чиқилган МТ ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши учун ЎзР ОЎМТВ хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Мувофикаштирувчи Кенгаш мухокамасига тақдим этилсин.

Бирлашма раиси

Д.Джумабаев

Бирлашма котибаси

Ю.Собирхонова

Мирзо Улугбек номидаги ЎзМУда
5A141101-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) магистратура мутахасислиги
учун тайёрланган Малака талабларига

ТАҚРИЗ

Республикамиз мустақиллигининг дастлабки йиларида қабул қилинган “Кадрлар Тайёрлар Миллий дастури” ҳамда “Таълим тўғрисидаги қонун”ни амалга оширишда ва халқ хўжалигининг барча соҳаларини юқори малакали, замон талабларига жавоб берадиган кадрлар билан таъминлашда магистратуранинг аҳамияти бекиёсdir.

Шу туфайли мамлакатимизда тайёрланиши йўлга қўйилган барча магистратура мутахассислиги таълим жараёнини такомиллаштиришга ва унинг сифатини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада Мирзо Улугбек номидаги ЎзМУда, таянч олий таълим муассасаси сифатида тайёрланган Малака талаблари ва ўкув режалари фикримизнинг ёрқин далилидир.

Тақризга тақдим этилган 5A141101-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) магистратура мутахассислиги бўйича тайёрланган Малака талаблари ўз ичига 3 та пунктни қамраб олган. Унда Малака талабларининг қўлланиш соҳаси, магистратура таълим йўналишининг умумий таснифи, магистрларнинг тайёргарлик даражасига, ўкув режа ва фан дастурларига қўйиладиган талаблар, ўкув режадаги юклама ҳажми ҳамда библиографик маълумотларда ўз аксини топган.

Малака талабларида бакалаврлар билишлари лозим бўлган билимлар, эгаллашлари керак бўлган кўникма ва малакалар ҳар бир мутахассислик ва ўкув режадан ўрин олган фанлар нуқтаи – назаридан келиб чиқиб келтирилган. Унда ҳозирги замон юқори малакали кадрларга бўлган талаблар инобатга олинган.

Умуман олганда 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) таълим йўналиши учун ЎзМУда тайёрланган Малака талаблари ва ўкув режалари низом талабларига тўлиқ жавоб беради. Турдош олий таълим сифатида кўриб чиқилган Малака талаблари ва ўкув режаларини тасдиқлашга тавсия этаман.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини
механизациялаш мұхандислари институти,
Гидрология ва гидрогеология кафедраси
мудири, к/х.ф.н.

доц. Назаралиев Д.В.

Мирзо Улувбек номидаги ЎзМУда
5A141101-Гидрология (куруқлик гидрологияси) магистратура мутахассислиги
учун тайёрланган Малака талабларига

ТАҚРИЗ

Маълумки мустақил Республикамизда “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” ҳамда “Таълим тўғрисидаги қонун”ларда белгиланганидек, олий таълим икки боскичда, яъни бакалавриатура ва магистратура боскичларида амалга оширилади. Мамлакатимизнинг турли соҳаларини замон талабларига жавоб берадиган юқори малакали кадрлар билан таъминларда магистратура алоҳида ўрин эгаллайди.

Тақризга тақдим этилган Малака талаблари 5A141101-Гидрология (куруқлик гидрологияси) магистратура мутахассислиги учун мўлжалланган. Ушбу меъёрий хужжат бўлажак гидрология магистрларининг зарурий тайёргарлик даражаси ва билимлари мазмунига қўйилган талабларни қамраб олади.

Мазкур Малака талаблари ўз ичига З та пунктни қамраб олган. Унда Малака талабларининг магистратура мутахассислининг умумий таснифи, магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйилган умумий талаблар, ўқув режа ва фан дастурларига қўйиладиган талаблар, ўқув режадаги юклама ҳажми ҳамда библиографик маълумотларда ўз аксини топган.

Хулоса қилиб айтганда Ўзбекистон Миллий университетида 5A141101-Гидрология (куруқлик гидрологияси) магистратура мутахассислиги бўйича тайёрланган Малака талаблари ва намунавий ўқув режаси Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган талабларига жавоб беради ва уни тасдиқлашга тавсия этаман.

ТИҚХМИ қошидаги ИСМИТИ,
“Сув омборлари ва уларнинг хавсизлиги”
лабораторияси мудири, т.ф.н.

Гаппаров Ф.А.

**Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети томонидан тайёрланган
куйидаги 5140700-Гидрометеорология, 5141100-Гидрология (куруқлик гидрологияси)
бакалавриат таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги магистратура
мутахассисликлари малака талабларининг ишлаб чиқилишига
тушунтириш хати**

5140700-Гидрометеорология ва 5141100-Гидрология (куруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги: **5A140701-Метеорология, иқлимишунослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиши), 5A140702-Гидрометеорология (кўллар ва сув омборлари), 5A141101-Гидрология (куруқлик гидрологияси)** магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишида кўйидаги меъёрий-ҳуқукий хужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли карори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 5 майдаги “2017/2018 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-2955-сонли ва 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Карорларида белгиланган вазифалар ҳамда Вазирликнинг 2017 йил: 30 майдаги “2017-2018 ўкув йили учун ўкув режа ва фан дастурларини тайёрлаш тўғрисида”ги 356-сонли; 5 июндаги “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 1 июндаги “Фавқулотда вазиятларни огоҳлантириш, бартараф этиш тизими самарадорлигини тубдан ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисидаг”ги ПФ-5066-сонли Фармони, 2017 ил 2 июндаги Ўзбекистон Республикаси Фавқулотда вазиятлар вазирлиги фаолиятини янада такомиллаштириш бўйича ташкилий тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3029-сонли қарори, 2017 йил 2 июндаги “Аҳоли ва худудларни фавқулотда вазиятлардан муҳофаза соҳасида мутахассислар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлар тўғрисидаг”ги ПҚ-3030-сонли карори ҳамда Вазирлар Мажкамасининг 2017 йил 2 июндаги №05/1-1248-сон топшириги ижроси тўғрисида”ги 371-сонли; 19 июндаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 407-сонли; 10 июлдаги “Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институтида 2017 йил 18 июнь куни ўтказилган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 24 майдаги “Қишлоқ ва сув хўжалиги соҳалари учун мухандис-техник кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3003-сон Қарорининг ижросини таъминлаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар ва навбатдаги вазифалар тўғрисида”ги 460-сонли буйрукларида белгиланган вазифалар.

Малака талабини ишлаб чиқишида бакалавриат таълим йўналиши битирувчилиарига кадрлар истеъмолчиilar томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

5140700-Гидрометеорология ва 5141100-Гидрология (куруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги: **5A140701-Метеорология, иқлимишунослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиши), 5A140702-Гидрометеорология (кўллар ва сув омборлари), 5A141101-Гидрология (куруқлик гидрологияси)** магистратура мутахассисликларининг малака талаблари (МТ) “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг максади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган Президент, ВМ қарор-фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилди;

МТ дастурида миллий мустакиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди;

МТ асосида таълим олувчилярда чукур билим, мустакил фикрлар, юксак касбий малакавий кўнкимга шаклланиши таъминланади;

Ушбу талаблар **халқаро тажриба**, техника, технологиялар, фан ривожланиши даражаси ва ютуклари, иқтисодиёт устуворлиги шароитларида кадрларга нисбатан ишлаб чиқаришида, амалиётда кўйиладиган талаблар ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган.

Хорижий нуфузли ОТМларнинг ўқув режалари, дастурларини ўрганиш асосида, хорижий тажрибалар имкон доирасида инобатга олиниб, Малака талаблари (МТ) ҳамда ўқув режалари ишлаб чиқилди;

Таълим турлари ва босқичлари бўйича мутахассислик талабарининг келишилганлиги ва изчиллиги, шахснинг ҳар томонлама ривожланишини ҳисобга олган ҳолда уларнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди;

Ўқув юкламаси олдингидан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига боғлиқ равишда таълимнинг табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди. Натижада назарий таълим соатлари ҳажмининг камайиши ҳисобига илмий фаолият соатлари кўпайтирилди;

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолиятининг сифатини баҳолаш мезонлари ва тартиботи белгиланган меъёр-қоидаларга мослигига эришилди;

5140700-Гидрометеорология ва 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги: 5A140701-Метеорология, иқлимишунослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиши), 5A140702-Гидрометеорология (кўллар ва сув омборлари), 5A141101-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) магистратура мутахассисликларининг МТга тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалиёти фаолиятларининг илгор меъёрлари киритилди;

5140700-Гидрометеорология ва 5141100-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) бакалавриат таълим йўналишлари ва уларнинг негизидаги: 5A140701-Метеорология, иқлимишунослик, агрометеорология (прогноз ва таъсир этиши), 5A140702-Гидрометеорология (кўллар ва сув омборлари), 5A141101-Гидрология (қуруқлик гидрологияси) магистратура мутахассисликларининг малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг 2017 йил 26 апрелдаги 2/3-сонли қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастури”да белгиланган вазифаларга тўла мос келади.

ЎзМУ ЎУБ боршилиги мувонии

Геология ва география факультети декани

Д.О.Толипов

Э.Э.Игамбердиев

**5А141101-Гидрология (куруқлик гидрологияси) мутахассислиги ўқув жараёни жадвали ва ўқув режасининг
2016 йилда тасдикланган ўқув режаси билан қиёсий-солиштирма жадвали**

**I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ
2016 йилдаги ўқув режа бўйича**

Курс	Хафталар													Жами	Назарий таълим ва измий фоолият	Аттестациялар	Таътилар	Хамаси	
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август							
1	1 2 3 4 5	6 7 8 9	10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23	24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52										42	40	2	10	52	
I					T T	A								A Т Т Т Т Т Т Т				42	
II					T T	A								А Д Д Т Т Т Т Т				42	
														ЖАМИ:	84	78	6	16	100

2017 йил ўқув режаси бўйича

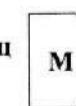
Курс	Хафталар													Жами	Назарий таълим ва измий фоолият	Аттестациялар	Таътилар	Хамаси	
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август							
1	1 2 3 4 5	6 7 8 9	10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23	24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52										42	40	2	10	52	
I					T T	A								A Т Т Т Т Т Т Т				42	
II					T T	A								А Д Д Т Т Т Т Т				42	
														ЖАМИ:	84	78	6	16	100

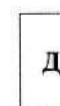
Назарий
таълим

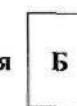
Аттестац
ия

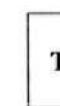
Малака
Амалиёти

Давлат
аттестация
си

Битирув
малакавий
иши

Таъти
л

II. ЎҚУВ РЕЖАСИ

Т/р	Ўқув фанлари, блок ва фаолият турларининг номлари	2016 йилдаги ўқув режа бўйича			2017 йил ўқув режаси бўйича			Аудитория юкламаси фарқи +/-	Изоҳ*		
		Юклама хажми, соат ва % да		Юклама хажми, соат ва % да							
		Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория				
1.00	Умумметодологик фанлар	528	35	348	450	30	300	48-	ВМнинг 3-со Карорига мослаштирилд.		
1.01	Миллий гоя: Ўзбекистоннинг ижтимоий-иктисодий ривожланиш стратегияси	58		40	60		40		Ўзбекистоннинг ижтимоий-иктисодий ривожланиш стратегияси		
1.02	Илмий-тадқиқот методологияси	88		60	60		40	20-			
1.03	Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат	58		40	60		40	2+			
1.04	Амалий хорижий тил	148		92	120		80	12-			
1.05	Ахборот тизимлари	60		40	60		40		Замонавий ахбо коммуникаци технологиялар		
1.06	Танлов фанлари	116		76	90		60	16-			
2.00	Мутахассислик фанлари	756	50	380	830	55	560	+270			
2.01	Куруқлик гидрологияси	156		80	222		180	+100			
2.02	Назарий ва амалий гидрометрия	120		60	192		120	+60			
2.03	Дарё оқимишини хисоблаш	120		60							
2.04	Дарё оқимишини прогнозлаш	120		60							
2.05	Гляциология	120		60	140		80	+20			
2.06	Сугориладиган срлар гидрологияси ва гидрокимёси	120		60	128		80	+20			
3.00	Танлов фанлари	228	15	116	232	15	140				
4.00	Илмий фаолият	2700		1952	2700		1808				

01	Илмий-тадқикот иши, магистрлик диссертациясини тайёрлаш ва малакавий амалиёт	2322		1692	2322		1548		Илмий-тадқикот иши, магистрлик диссертацияси тайёрлаш ва илмий амалиёт (стажировка)
02	Илмий-педагогик иши Хаммаси	378 4212		260 2808	378 4212		260 2808		

Ўқув режа блокларидаги умумий юклама ва назарий таълим ҳажмлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги З-сон қарори билан тасдиқланган билим соҳаси меъёrlарига мослаштирилди.

ЎзМУ ўқув услубий бошқарма бошлиғи муовини Д.Талипов
имзо
М.Ў.

**Сравнение учебных дисциплин Национального университета Узбекистана
по специальности 5А141101-Гидрология (гидрология суши) с зарубежными аналогами**

Национальный университет Узбекистана (Узбекистан)	University of Wyoming (USA) Университет Вайоминга (США)	Oklahoma State University America's Brightest Orange (США)	University of Arizona (USA)	Национальный университет Узбекистана (Узбекистан)
Магистратура - гидрометеорология (озера и водохранилища действующий)	Магистратура - Технический гидрология	Магистратура -Регулирование водных ресурсов и водных объектов	Магистратура-отдел гидрология и водных ресурсов	Магистратура - гидрометеорология (озера и водохранилища действующий)
4212 аудиторных часа (за 2 года)	3856 аудиторных часа (за 2 года)	3680 аудиторных часа (за 2 года)	3760 аудиторных часа (за 2 года)	4212 аудиторных часа (за 2 года)
2.01 Гидрология суши	Hydrology Ground Water Hydrology	Hydrology Groundwater Hydrology	Fundamentals of Surface Water	Гидрология суши 2.01
2.02 Теоретическая и практическая гидрометрия	Management of Major River Basins	Remote Sensing of Water Resources	Stochastic Methods in Subsurface Hydrology	Теоретическая и практическая гидрометрия 2.02
2.03 Расчеты речного стока	Water Resources Engineering Advanced Hydrology	Water Resources Planning and Management	Water Resources Systems Planning and Management	
2.04 Прогнозы речного стока				
2.05 Гляциология	-	-	-	Гляциология 2.04
2.06 Гидрология орошаемых земель и гидрохимия	Aquatic Chemistry	Fundamentals of Water Quality	Fundamentals of Water Quality	Гидрология орошаемых земель и гидрохимия 2.05
Курс по выбору				
3.01 Методика преподавания спец. курсов	-	-	-	Методика преподавания спец. курсов 3.01
3.02 Рациональное использование водных ресурсов и их охрана		-	-	Рациональное использование водных ресурсов и их охрана 3.02
Магистратура даёт фундаментальные и практические знания по определённой специальности,	Академическая программа направлена на повышение фона студентов и специалистов в рамках формального курса магистратуры	Эта программа считает изучение распределения и управления волными ресурсами, связанные с	Учебная специализация входит в число лучших программ по изучению геологии. Вовлечение магистрантов в исследова-	Магистратура даёт фундаментальные и практические знания по определённой специальности,

<p>является высшим образованием. Обучение ведется в течение 2 лет на базе бакалавриата.</p>	<p>следующих областях технической энтомика и / или закон природные ресурсы , и качества воды. Она обеспечивает фундаментальные знания и практические навыки в качестве необходимого условия как для дальнейшего изучения в докторской программе и профессиональной жизни.</p>	<p>экономической, институциональной, физических, химических, биологических и ограничений на оборот и качество поверхностных и подземных вод. Эта специализация на стыке научной гидрологии и правовым / экономическим аспектам цивилизации.</p>	<p>тульские университета являются одним из приоритетов образовательной программы. Диапазон проводимых исследований разнообразен. Магистранты углубленно осваивают дисциплины, которые изучали по курсу бакалавриата. Программа учебного курса базируется на самостоятельных исследованиях и различных курсовых работах. Финальным этапом написание диссертационного тезиса.</p>	<p>является высшим образованием. Обучение ведется в течение 2 лет на базе бакалавриата.</p>
--	---	---	---	--

РЕЗУЛЬТАТ ОПТИМИЗАЦИИ			
Действующий учебный план	Модифицированный учебный план	Характеристика дисциплины	
Гидрология суши	Гидрология суши		
Теоретическая и практическая гидрометрия	Теоретическая и практическая гидрометрия		
Расчеты речного стока	Инженерная гидрология	Заменить предметы «Расчеты речного стока» и "Прогнозы речного стока" на предмет «Инженерная гидрология»	
Прогнозы речного стока			Не имеется в учебных планах зарубежных Вузов
Гляциология	Гляциология		
Гидрология орошаемых земель и гидрохимия	Гидрология орошаемых земель и гидрохимия		

**5A141102 – Гидрология (куруқлик гидрологияси) магистратура
мутахассислиги бўйича тълим дастурининг намунавий тузилиши**

Т.р.	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари		Умумий юкла- манинг ҳажми, соатларда
	1	2	
1.00	Умумметодологик фанлар	450	
2.00	Мутахассислик фанлари	830	
2.01	Куруқлик гидрологияси	222	
2.02	Назарий ва амалий гидрометрия	192	
2.03	Муҳандислик гидрологияси	148	
2.04	Гляциология	140	
2.05	Сугориладиган ерлар гидрологияси	128	
	Таилов фанлари	232	
3.00	Жами	1512	
4.00	Илмий фаолият	2700	
	ҲАММАСИ	4212	